

ظرفیتها و توانائیهای صنعت بیمه

(ساز و کارها و راهکارها)

جواد فرشباف

چکیده

یکی از محورهای اصلی چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران، کسب رتبه اول از نظراقتصادی، علمی و فناوری در میان کشورهای همسایه‌اش و همچنین کشورهای آسیای میانه، قفقاز و خاورمیانه می‌باشد.

نیل به این مقصود، با رشد و توسعه مستمر و پایدار اقتصادی و علمی میسر است. بیمه در کنار بورس و بانک، یکی از ریلهای راهبردی نیل به چنین رشد و توسعه پایداری است. در هر جایی که ریسک باشد بیمه نیز حضور دارد و به دلیل اینکه امر سرمایه‌گذاری همواره با انواعی از ریسکها همراه است، بنابراین در متن و بطن آن بیمه نیز برای پوشش آن ریسکها مورد نیاز می‌باشد. بیمه در کنار بورس و بانک، چرخهای حرکت اقتصاد کشور را روغن‌کاری نموده و روانی و سرعت و ثبات آنرا تضمین کرده و آرامش و اطمینان را برای آن فراهم می‌کند. از سوی دیگر باید گفت که صنعت بیمه نیز چون همه صنایع، دارای روابط متقابل با سایر بخشهاست و لذا گسترش آن وابسته به رونق در بخشهای پسین و پیشین خود آن است. پس توسعه بیمه و توسعه کل اقتصاد لازم و ملزوم یکدیگرند.

صنعت بیمه کشور از توانمندی‌ها و ظرفیتهای بالقوه بسیار زیادی برای کمک به توسعه کشور برخوردار است که در صورت عملیاتی شدن برنامه تحول در صنعت بیمه کشور تا حد زیادی میتواند این ظرفیتهای بالقوه را بالفعل کرد.

مقدمه

یکی از محورهای اصلی چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران، کسب رتبه اول از نظراقتصادی، علمی و فناوری در میان کشورهای همسایه‌اش و همچنین کشورهای آسیای میانه، قفقاز و خاورمیانه می‌باشد.

نیل به این مقصود، با رشد و توسعه مستمر و پایدار اقتصادی و علمی میسر است. بیمه در کنار بورس و بانک، یکی از ریلهای راهبردی نیل به چنین رشد و توسعه پایداری است. در هر جایی که ریسک باشد بیمه نیز حضور دارد و به دلیل اینکه امر سرمایه‌گذاری همواره با انواعی از ریسکها همراه است، بنابراین در متن و بطن آن بیمه نیز برای پوشش آن ریسکها مورد نیاز می‌باشد. بیمه در کنار بورس و بانک، چرخهای حرکت اقتصاد کشور را روغن‌کاری نموده و روانی و سرعت و ثبات آنرا تضمین کرده و آرامش و اطمینان را برای آن فراهم می‌کند.

جریان زندگی انسانها و چرخه‌های فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامع، مملو از خطرات و تهدیدهای متنوع و گوناگون است. هزینه جبران برخی از این خطرها در مقایسه با توانمندیهای مالی افراد و مؤسسات چندان زیاد نیست و خود آنان از عهده چنین خساراتی بر می‌آیند اما بخش

قابل توجهی از این حوادث چنان خسارت باراست که روند عادی زندگی شهروندان و جریان معمول فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی را با اختلالهای جدی و بعضاً خانمان برانداز مواجه می سازد. در صورتیکه سازوکاری برای مواجهه با این پدیده اندیشیده نشود ضمن آنکه زندگی طبیعی خانواده ها و دست اندرکاران و شاغلین مؤسسات فعال در عرصه تولید و خدمت رسانی را مختل می سازد می تواند به رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها نیز در سطوح خرد و کلان صدمات اساسی وارد سازد. صنعت بیمه، چنین سازوکاری را به نحو کارآمدی فراهم می آورد. ضمن آنکه از این طریق، نقش بسیار تعیین کننده ای نیز در جهت تجهیز منابع سرمایه گذاری برای اقتصاد کشورها ایفا میکند.

بنابراین بیمه، با ایجاد آرامش، اطمینان و امید به زندگی و فعالیت کم خطر برای شهروندان و فعالین اقتصادی از یک سو و تجهیز منابع سرمایه گذاری از سوی دیگر، نقش قابل ملاحظه ای در رشد و توسعه اقتصادی جوامع ایفا می کند. شومپیتر اقتصاددان بزرگ توسعه، از طرفداران جدی تأثیر مثبت بخش مالی که بیمه نیز جزئی از آن است بر رشد تولید و اشتغال و نهایتاً توسعه اقتصادی است.

بطور خلاصه پیامد توسعه صنعت بیمه عبارتند از

- ✓ آرامش در زندگی فردی خانوارها
- ✓ ثبات در فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی
- ✓ توسعه سرمایه گذاری
- ✓ توسعه اشتغال.

از سوی دیگر باید گفت که صنعت بیمه نیز چون همه صنایع، دارای روابط متقابل با سایر بخشهاست و لذا گسترش آن وابسته به رونق در بخشهای پسین و پیشین خود آن است. نظریه های تعقیب تقاضا این مقوله را توضیح می دهند. بنابراین توسعه صنعت بیمه، در روی دیگر سکه منوط به رشد اقتصادی است. پس توسعه بیمه و توسعه کل اقتصاد لازم و ملزوم یکدیگرند. بررسی آماری و مقایسه درآمد سرانه کشورها با ضریب نفوذ بیمه، حاکی از همبستگی قابل ملاحظه این دو متغیر با هم است.

با توجه به همین مباحث بیمه های بازرگانی در سیاستهای کلی برنامه پنجم و قانون برنامه پنجم جایگاه ویژه ای دارد.

جایگاه صنعت بیمه در سیاستهای کلی برنامه پنجم

- حمایت از شکل گیری بازارهای رقابتی
- بهبود فضای کسب و کار کشور با تأکید بر ثبات محیط اقتصاد کلان، فراهم آوردن زیرساخت های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز، کاهش

خطرپذیری‌های کلان اقتصادی، ارائه مستمر آمار و اطلاعات به صورت شفاف و منظم به جامعه

□ ارتقاء کمی و کیفی بازارهای مالی (سرمایه، پول و بیمه) با تأکید بر کارایی، شفافیت و سلامت

□ ایجاد بازار رقابتی برای ارائه خدمات بیمه درمانی

□ ارتقاء نقش مدیریتی ایران در توزیع و ترانزیت انرژی، افزایش فرصت‌های صادراتی، جذب سرمایه و فناوری‌های پیشرفته و کمک به استقرار نظام پولی، بانکی و بیمه‌ای مستقل با کمک کشورهای منطقه‌ای و اسلامی و دوست با هدف کاهش وابستگی به سیستم پولی نظام سلطه

جایگاه صنعت بیمه در قانون برنامه پنجم

- مجاز شدن تأسیس شرکتهای بیمه بازرگانی مشترک با شرکتهای بیمه خارجی در داخل
- مجاز شدن تأسیس و فعالیت شعب و نمایندگی شرکتهای بیمه بازرگانی خارجی در داخل
- کاهش تدریجی اتکائی اجباری نزد بیمه مرکزی
- استقرار نظام یکپارچه نظارتی مشتمل بر مقررات نظارت مالی، منع انحصار و تسهیل رقابت، توانگری و رتبه‌بندی مؤسسات بیمه تا پایان سال سوم برنامه
- لغو انحصار بیمه ایران (تنها شرکت بیمه دولتی) در ارائه خدمات بیمه‌ای به دستگاههای دولتی

وضعیت موجود صنعت بیمه

صنعت بیمه در ایران بیش از ۷۵ ساله قدمت دارد. ضریب نفوذ بیمه کشور از ۰,۲۹ درصد در سال ۳۸ به حدود ۱,۵ درصد در سال ۹۰ رسیده است. بنابراین در ۵۳ سال گذشته رشد صنعت بیمه کشور بیش از ۵,۲ برابر کل اقتصاد ایران بوده است. در حالیکه اقتصاد ایران ۲۹ امین اقتصاد بزرگ دنیاست، صنعت بیمه کشور ۴۶ امین صنعت بیمه دنیاست.

تعداد مؤسسات بیمه بازرگانی فعال در کشور ۲۵ شرکت است که ۲۳ شرکت مستقیم و ۲ شرکت دیگر اتکائی هستند.

تولید بیمه‌های بازرگانی در سال ۱۳۸۹ حدود ۵۹۱۶ میلیارد تومان حق بیمه (حدود ۵,۵ میلیارد دلار) و صدور بیمه‌نامه در این سال بیش از ۳۲,۵ میلیون بیمه‌نامه بوده است.

ضریب نفوذ بیمه در ایران در حال حاضر ۱,۵ درصد است.

پرداخت خسارت در سال ۱۳۸۹ نزدیک ۳۹۰۰ میلیارد تومان (حدود ۳,۷ میلیارد دلار) به بیش از ۵,۶ میلیون خسارت دیده بوده است.

تعداد شاغلین در شرکتهای بیمه‌های بازرگانی بیش از ۱۵ هزار نفر و تعداد شاغلین در شبکه فروش بیش از ۴۰ هزار نفر است.

چالشهای اساسی صنعت بیمه

الف- در حوزه ساختار صنعت بیمه

- ۱- دولتی بودن بازار بیمه: حدود ۴۶ درصد بازار در اختیار دولت است
- ۲- انحصار نسبی (تمرکز شدید): نزدیک نیمی از بازار بیمه در اختیار یک شرکت بیمه دولتی است
- ۳- نامتناسب بودن ترکیب پرتفوی صنعت بیمه کشور: حدود ۹۲ درصد بازار مربوط به بیمه‌های غیرزندگی و حدود ۵۳ درصد بازار مربوط به بیمه های اتومبیل است
- ۴- عدم تعادل در قبولی و واگذاری اتکائی به خارج: تراز منفی شدید در قبولی و واگذاری اتکائی به خارج
- ۵- فقدان شرکتهای بیمه تخصصی و منطقه‌ای در بازار

ب- در حوزه فرهنگ بیمه

بسیاری از شهروندان ایرانی هنوز نمی‌دانند که همه عرصه های زندگی از تولد فرزندان تا سالخوردگی، بیماری و مرگ را میتوانند به بیمه پیوند بزنند. درصد بالایی از افراد جامعه به خصوص در شهرها و مناطق دور افتاده کشور در مورد بسیاری از انواع بیمه به ویژه بیمه های زندگی اطلاع کافی ندارند.

واقعیت امر آن است که مدیران دولتی نیز چون بصورت‌های مستقیم و غیرمستقیم به منبع بودجه دولتی متصل اند پدیده ریسک برای آنان چندان معنی دار نمی باشد و لذا تمایلی به پرداخت هزینه برای اخذ پوشش های بیمه ای نشان نمی دهند و آن را هزینه ای زاید تلقی می کنند و حتی در برخی موارد علاوه بر مالیات، عوارض گوناگونی نیز از بیمه گران اخذ می کنند که میزان آن برای بیمه شخص ثالث، ۲۵ درصد است.

این چالشها مختص آحاد جامعه نبوده و در بخشهای گوناگون و معظم و با سابقه اقتصادی کشور چون نفت و گاز و پتروشیمی، برق، صادرات و واردات، تسهیلات بانکی و پروژه های عمرانی دولتی و خصوصی نیز جاری و ساری است.

ج- در حوزه بیمه اتکائی و همکاریهای منطقه ای و بین المللی

کمبود ظرفیت مالی و فنی اتکائی در داخل، وابستگی زیاد صنعت بیمه کشور به منابع اطلاعاتی و فنی مؤسسات و متخصصان خارجی حضور کمرنگ در بازارهای اتکائی جهان، تراز منفی شدید در زمینه صادرات و واردات بیمه های اتکائی از دیگر چالشهای صنعت بیمه به شمار می‌رود. این همه عمدتاً نتیجه ضعف در تعاملات و همکاریهای منطقه ای و بین المللی که از ابزارهای مهم و نهادی توسعه کمی و کیفی صنعت بیمه، بازاریابی و جذب مشتری و انتقال تکنولوژیها و محصولات جدید بیمه ای و ... به کشور است.

د- در حوزه فناوری اطلاعات و نظام آماری

عدم توسعه مطلوب در زمینه بهره‌برداری از فناوریهای اطلاعاتی در جهت سرعت، دقت، کیفیت و راحتی در امر ارائه خدمات بیمه ای و فقدان core insurance از دیگر چالشهای صنعت بیمه در ایران است.

ظرفیتهای و توانمندیهای صنعت بیمه

همانگونه که ذکر شد اقتصاد ایران ۲۹امین اقتصاد بزرگ دنیاست اما صنعت بیمه ایران ۴۶امین صنعت بیمه دنیاست. با توجه به رابطه متقابل بیمه و توسعه این شکاف، خود ملموس‌ترین شاخص برای فاصله قابل توجه تولید بالفعل بیمه در ایران با ظرفیت تولید بالقوه آن است. بعنوان یک نمونه ملموس در حالیکه سهم گروه نفت از تولید ناخالص نزدیک ۳۰ درصد است، سهم نفت و انرژی از بازارصنعت بیمه تنها ۱,۶ درصد است. در ایران، شرکتهای بیمه تخصصی و منطقه‌ای که بتوانند ظرفیتهای بیمه‌ای بالقوه موجود در بخشهای و رشته‌های مختلف و متنوع بیمه‌ای و یا مناطق مختلف کشور را بالفعل کنند وجود خارجی ندارند.

بر اساس مطالعه‌ای که در پژوهشکده بیمه انجام گردیده ظرفیت بالقوه تولید بیمه در ایران برآورد شده است. بر اساس این مطالعه در سال ۱۳۸۸ رقم حق بیمه تولیدی برابر ۴,۶۸ میلیارد دلار بوده است. این مطالعه حق بیمه تولیدی ایران را با فرض افزایش کارایی شرکتهای بیمه برابر ۱۱,۲ میلیارد دلار و با فرض افزایش کارایی صنعت بیمه برابر ۲۷,۶ میلیارد دلار برآورد کرده است. در مطالعه فوق‌الذکر، تعداد شرکتهای بیمه‌ای مناسب با هر یک از حالت‌های فوق نیز تخمین زده شده است:

۱	تعداد بهینه شرکتهای بیمه با فرض تولید فعلی حق بیمه در ایران	۳۰
۲	تعداد بهینه شرکتهای بیمه با فرض افزایش کارایی صنعت بیمه	۱۸۰
۳	تعداد بهینه شرکتهای بیمه با فرض افزایش کارایی شرکتهای بیمه	۷۳

برای بهره‌گیری از این ظرفیت بالقوه چه کار باید کرد؟

برای اینکه ظرفیتهای بالقوه صنعت بیمه، بالفعل شده و این صنعت نقش بایسته خود را در جهت تحقق چشم‌انداز بیست‌ساله ایفا کند و جایگاه شایسته خود را در نظام اقتصادی و اجتماعی کشور بدست آورد لازم است بازار بیمه کشور بسوی بازاری رقابتی گذار نماید و دولت از نقش ریاست بر این صنعت و رقابت در بازار آن با بخش غیردولتی، به نقش نظارت بر آن و ایفای نقش تعادل‌بخشی و مکملی و کاتالیزوری (تسهیل‌کنندگی) در بازار بیمه‌های بازرگانی تغییر رویکرد دهد. مختصات این تغییر رویکرد، با جزئیات و سیاستهای لازم در برنامه تحول در صنعت بیمه کشور ترسیم و تبیین گردیده است.

برنامه تحول در صنعت بیمه کشور

برنامه تحول صنعت بیمه کشور؛ چشم‌انداز و اهداف کلان توسعه صنعت بیمه و راهبردها و سیاستهای و پروژه‌های نیل به آن اهداف را ترسیم و تبیین می‌نماید.

الف- چشم‌انداز صنعت بیمه در افق ۱۴۰۴

صنعت بیمه‌ایران در افق ۱۴۰۴، صنعتی است اقتصادی، عدالت محور، پایدار، سالم و قابل اعتماد، برخوردار از اخلاق حرفه‌ای و عجین شده با جامعه، که از مختل شدن روند طبیعی زندگی آحاد شهروندان و چرخه عادی فعالیتهای کشاورزی، صنعتی و خدماتی کشور که در نتیجه حوادث ناشی از عوامل طبیعی و یا انسانی اتفاق می‌افتد به شیوه‌ای آسان، سریع، مشتری مدار و با کمترین هزینه و به شکلی همه جانبه جلوگیری میکند و الگو برای بیمه‌گران آسیای میانه، خاورمیانه و شمال آفریقا در این زمینه است.

ب- اهداف کلان تحقق چشم‌انداز صنعت بیمه

- ۱- ضریب نفوذ بیمه بالاتر از متوسط جهانی
- ۲- مقام اول در صنعت بیمه منطقه آسیای میانه، خاورمیانه و شمال آفریقا
- ۳- سهم بخش غیردولتی از بازار بیمه کشور، ۷۵ الی ۸۰ درصد
- ۴- تجاری، رقابتی و حرفه‌ای بودن صنعت بیمه کشور
- ۵- بهره‌مندی دهکهای پائین درآمدی از خدمات بیمه‌ای و تعادل در پوشش بیمه‌ای مناطق مختلف کشور
- ۶- پایداری و ثبات در ارائه خدمات بیمه‌ای
- ۷- آسانی، سرعت، مشتری‌مداری، ارزانی و همه جانبه بودن عرضه خدمات بیمه‌ای به خانوارها، بنگاههای اقتصادی و مشتریان خارجی

۸- داشتن اخلاق حرفه ای و سلامت و دارا بودن قابلیت اعتماد در میان مشتریان و نهادهای حاکمیتی و نظارتی صنعت بیمه کشور

۹- تنوع و عدم تمرکز در ساختار پرتفوی صنعت بیمه.

د- راهبردهای برنامه تحول صنعت بیمه

به منظور دستیابی به اهداف کلان منتخب برای تحول در صنعت بیمه کشور، مسیرهای مناسب و کارآمدی نیز برای هر یک و یا تعدادی از اهداف کلان یادشده باید برگزید. این راهبردها در برنامه تحول صنعت بیمه کشور به شرح زیر برگزیده شده‌اند:

- ❖ استقرار نظام تنظیم و نظارت هوشمند، نهادینه و خودتنظیم (حوزه حاکمیتی)
- ❖ گسترش پوششهای بیمه‌ای خرد با قیمت‌های ارزان در سطح (حوزه خانوارها)
- ❖ گسترش پوششهای بیمه‌ای کلان با قیمت‌های رقابتی در عمق (حوزه بنگاهها)
- ❖ گسترش تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی (حوزه بین الملل).

ه- سیاستهای برنامه تحول صنعت بیمه

- رقابتی و غیردولتی نمودن ساختار صنعت بیمه کشور
- توسعه بیمه‌های زندگی
- ورود به بازار بیمه‌های بازنشستگی و توسعه عرضه آن
- کاهش قیمت بیمه‌های خرد و خدمات رسانی آسان، وسیع و باکیفیت در این زمینه
- تقویت توان فنی و مالی شرکتهای بیمه
- توسعه بیمه‌های اتکائی داخلی
- ارتقاء بهره‌وری منابع سرمایه‌گذاری صنعت بیمه و محوریت یافتن سود سرمایه‌گذارها در اداره مؤسسات بیمه‌ای
- تعامل فعال صنعت بیمه با بازارهای سرمایه و پول
- تعامل فعال با بیمه‌گذاران عمده بالفعل و بالقوه کشور به منظور ایجاد تعادل در واگذاریها به خارج و افزایش پوششهای بیمه‌ای فعالیت‌های آنها
- تقویت جایگاه بازاریابی در صنعت بیمه
- گسترش واردات و صادرات خدمات بیمه‌ای اتکائی با تأکید بر صادرات
- مبادله دانش فنی با بازار در مورد کشورهای منطقه و بالعکس آن در مورد کشورهای پیشرفته (ایجاد مرکزیت یا HUB منطقه‌ای بیمه)
- ملحوظ داشتن خصوصیات متمایز بیمه‌گذاران در محاسبه احتمال وقوع حوادث و تعیین حق بیمه‌ها بخصوص در مورد بیمه‌شخص ثالث (استفاده از تبعیضهای قیمتی در بازار)
- جایگزینی نظارت غیرتعرفه‌ای بجای نظارت تعرفه‌ای در صنعت بیمه کشور

❑ فعالیت دولت در بازار بیمه کشور بصورت مکمل بخش غیردولتی و نه رقیب آن، به منظور تضمین تداوم ارائه خدمات بیمه ای (مقابل با نوسانات بازار و ایفای نقش لنگرثبات و پایداری بازار)

❑ ایفای نقش تسهیل گری از سوی دولت در مورد پوششهای بیمه ای جدید

❑ شناور سازی نسبتهای اتکائی اجباری و افزایش کارآمدی آن

❑ توسعه بیمه الکترونیکی

❑ تقویت نهادهای صنفی و حرفه‌ای در صنعت بسمه

❑ سرمایه گذاری دولت در امور:

- تحقیق و توسعه در صنعت بیمه

- توسعه فرهنگ بیمه

- آموزش نیروی انسانی متخصص برای صنعت بیمه

❑ مقررات زدائی و تدوین قوانین و مقررات ساده و کم حجم و در عین حال کارآمد

❑ حمایت سیاسی و تسهیل ارتباط بیمه گران داخلی با بیمه گران خارجی از سوی دولت.

و- برخی از طرحها و پروژه‌های برنامه تحول صنعت بیمه

❑ واگذاری شرکتهای بیمه دولتی (غیر از بیمه ایران) به بخش غیردولتی

❑ طراحی مدلی برای انتقال صنعت بیمه کشور از وضعیت انحصاری به وضعیت رقابتی

❑ اصلاح در مأموریتها و فرآیندهای کاری بیمه ایران به منظور ایفای نقش لنگر

ثبات و پایداری بازار بیمه کشور و تسهیل گری از سوی دولت در مورد پوششهای بیمه ای

جدید

❑ بررسی و شناسائی موانع و الزامات عملیاتی توسعه فرهنگ بیمه در کشور

❑ تقویت و گسترش شرکتهای سرمایه گذاری صنعت بیمه

❑ بررسی و شناسائی زمینه های گسترش تعامل صنعت بیمه با بازارهای سرمایه و پول و

موانع و الزامات عملیاتی کردن آن

❑ تشکیل شرکتهای استانی و منطقه‌ای بیمه

❑ تهیه برنامه استراتژیک بیمه مرکزی ایران و اصلاح و بهسازی فرآیندهای کاری آن در

جهت ایفای نقش دولت در بازار بیمه کشور در زمینه تنظیم و نظارت هوشمند، نهادینه و

خود تنظیم

❑ نصب و استقرار سامانه‌های نظارت غیرتعرفه ای در صنعت بیمه کشور

❑ درجه بندی شرکتهای بیمه، نمایندگیها و کارگزاریها

❑ تأسیس شرکتهای بیمه تخصصی زندگی و بازنشستگی با شروع از حالت شرکتهای بیمه

مشترک با بیمه گران معتبر خارجی (Joint Venture)

- ❑ تأسیس شرکتهای تخصصی بیمه اتکائی با شروع از حالت شرکتهای بیمه مشترک با بیمه گران اتکائی معتبر خارجی (Joint Venture) با کارکرد ملی و منطقه ای
- ❑ طراحی و ارائه پوششهای بیمه ای جدید به ویژه در زمینه نفت و گاز و پتروشیمی، برق، تسهیلات بانکی، صادرات و واردات و پروژه های عمرانی عمومی و خصوصی
- ❑ طراحی و ارائه پوششهای بیمه ای جدید
- ❑ تأسیس صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی
- ❑ بررسی و شناسائی زمینه های گسترش مبادلات صنعت بیمه با بازارهای منطقه ای و بین المللی و موانع و الزامات عملیاتی کردن آن

- ❑ راه اندازی core insurance به منظور تجهیز سخت افزاری و نرم افزاری جامع سایتهای نظارتی، تولیدی و شبکه فروش صنعت بیمه کشور به فناوریهای اطلاعاتی
- ❑ متصل نمودن سایتهای ستادی و نظارتی صنعت بیمه کشور به پایگاههای اطلاعاتی سایر دستگاهها

- ❑ بازنگری و اصلاح در فرآیندهای جذب نیروی انسانی به صنعت بیمه
- ❑ برگزاری دوره های آموزشی حرفه ای و کاربردی برای نیروی انسانی صنعت بیمه
- ❑ طراحی دوره های آموزشی آکادمیک بیمه تاسطوح دکتری تخصصی و ارائه به وزارت علوم
- ❑ اخذ گواهی ایزو ۹۰۰۱ توسط تمامی مؤسسات فعال در صنعت بیمه
- ❑ بازنگری و اصلاح در قوانین و مقررات و اعمال تمهیدات لازم در آن به منظور فراهم نمودن زمینه های حقوقی اجرای سیاستها و طرحها و پروژههای تدوین شده.

ی- عملکرد برنامه تحول صنعت بیمه

اینک با گذشته سه سال از اجرای برنامه تحول در صنعت بیمه کشور، برخی از سیاستها و طرحهای مورد نظر این برنامه عملیاتی شده و به نتایج بالنسبه قابل توجهی منجر شده است که به برخی از موارد عمده آن اشاره میشود:

- ✓ آزاد سازی تعرفه کلیه رشتههای بیمه غیرزندگی در راستای اجرائی نمودن اصلاح نظام نظارت تعرفه ای
- ✓ واگذاری ۳ شرکت از چهار شرکت دولتی فعال در بازار بیمه کشور به بخش غیردولتی
- ✓ واگذاری کلیه امور مربوط به نمایندگان بیمه به خود شرکتهای بیمه
- ✓ پیگیری اصلاح در سازوکار اجرائی نمودن قانون جدید بیمه شخص ثالث
- ✓ تدوین و اجرائی نمودن آئین نامه ای برای نحوه تعیین حق بیمه رشتههای بیمه مشمول آزادسازی تعرفه

- ✓ طراحی نظام جایگزین برای نظارت تعرفه‌ای با هدف حمایت کارآمدتر از حقوق بیمه‌شدگان و تدوین آئین‌نامه نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه
- ✓ اصلاح در آئین‌نامه‌های زندگی با هدف گسترش ضریب نفوذ بیمه در زمینه بیمه‌های عمر و مستمری
- ✓ اصلاح در آئین‌نامه تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی با هدف زمینه‌سازی برای ایجاد شرکتهای بیمه تخصصی و منطقه‌ای برای از قوه به فعل درآوردن پتانسیل‌های موجود در اقتصاد کشور و مناطق برای توسعه ضریب نفوذ بیمه.

در نگاهی اجمالی به آثار اجرای این برنامه نکات عمده زیر مشهود است:

- ✓ ضریب نفوذ بیمه در کشور از ۱,۲۹ درصد در سال ۸۶ به ۱,۵ درصد در سال ۹۰ رسیده است. این شاخص در طول قریب به ۵۰ سال از ۱۳۳۸ تا ۱۳۸۶، بطور متوسط سالانه ۰,۰۲ درصد افزایش یافت اما میانگین افزایش سالانه آن در طول سالهای اجرای برنامه تحول صنعت بیمه به ۰,۰۵ درصد (۲,۶ برابر) رسید
- ✓ علی‌رغم کاهش ۳۰ الی ۷۰ درصدی حق‌بیمه‌ها بدنبال آزادسازی تعرفه‌ها در برخی از رشته‌های بیمه‌ای در سال ۸۹، حق‌بیمه‌تولیدی صنعت بیمه بیش از ۲۵ درصد و تعداد بیمه‌نامه‌های صادره نیز بیش از ۱۰ درصد رشد یافت
- ✓ سهم بخش غیردولتی از بازار بیمه کشور که قبل از اجرای برنامه تحول صنعت بیمه کمتر از ۲۳ درصد بود در سال ۸۹ به ۵۵ درصد رسید
- ✓ تعداد نمایندگان بیمه بعنوان بازوی اصلی شرکتهای بیمه در فروش بیمه‌نامه، در طول اجرای برنامه تحول صنعت بیمه با افزایشی ۲,۵ برابری به حدود ۲۰ هزار نماینده رسید
- ✓ سهم بیمه‌های زندگی از ۵,۶ درصد قبل از اجرای برنامه تحول به حدود ۸ درصد در سال ۸۹ افزایش یافت
- ✓ آئین‌نامه تعیین تعرفه بیمه شخص ثالث به تصویب دولت رسید. در این آئین‌نامه:
 - تمرکز از وسیله نقلیه به راننده رفته است
 - نرخ حق‌بیمه موتور سیکلت کاهش یافته است
 - نرخ‌ها بصورت حداکثر تعریف شده و شرکتهای اجازه دارند نرخ‌های کمتری به بیمه گزاران پیشنهاد کنند
 - تخفیف رانندگانی که کمتر حادثه می‌آفرینند تا ۷۰ درصد افزایش یافته است
 - شرکتهای بیمه به مدنظر قراردادان سوابق بیمه‌شدگان شرکتهای دیگر در تعیین حق‌بیمه مشتریان خود موظف شده‌اند.

منابع:

- برنامه تحول و صنعت بیمه کشور منتشره بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- سالنامه آماری صنعت بیمه سالهای ۸۶-۸۷-۸۸-۸۹